

GÖRME ENGELLİ ALFABESİ

Braille alfabesi, görme engelli insanlar için tasarlanmış kabartma baskı sistemidir. Sayfa üstünde parmakları hafifçe hareket ettirerek okunan bu yazı stili çeşitli kabartma noktalardan oluşmaktadır.

Braille Alfabesinin Öyküsü

Louis Braille babasının aletlerinden biriyle gözünü incittiğinde üç yaşındaydı. Gözü enfeksiyon kaptı, bu enfeksiyon diğer gözüne de bulaşınca görme duyusunu kaybetti. On yaşına geldiğinde Paris'teki Ulusal Görme Engelli Çocuklar Enstitüsü'ne gitti. Braille, burada sayfa üzerine basılmış kabartma harflerle okumayı öğrendi. Braille daha sonra, kağıt üzerinde kabartma noktalardan oluşan ve ordu tarafından geceleyin telgraf mesajları göndermede kullanılan sistemi keşfetti. Ordunun kullandığı bu sistemi geliştirdi ve günümüzde Braille alfabesi olarak bildiğimiz sistem ortaya çıktı.

Braille Alfabesi Nasıl Çalışır?

Görme engelliler, Braille alfabesinin icadından önce kitapları sadece kabartma harflerle okuyabiliyordu. Harfleri yoklayarak hangisi olduğuna karar vermek zorundaydılar. Bunu yapmak o kadar kolay değildi çünkü birçok harf dokunulduğunda aynı izlenimi veriyordu.

Braille sistemini anlamak ise daha kolay. Harfler, kelimeler ve numaralar kabartma nokta sayılarına göre temsil ediliyor. Braille'deki her harf ve rakam, sayısı altıya kadar çıkabilen noktalardan oluşuyor. Her simge üç nokta yüksekliğe ve iki nokta genişliğe sahip olduğundan 63 farklı kombinasyon oluşturmak mümkün. Bu da noktaların sözcükler ile birlikte noktalama işaretlerini de temsil etmesine izin veriyor.

Metin Şentürk, 3 yaşında masadan düşme sonucu gözlerini kaybetti. İstanbul İstinye körler okulunda 8 yıl yatılı okuyarak eğitim aldı. Ardından Büyükçekmece 1 isesinde normal öğrencilerle birlikte okuyarak mezun oldu.

Dünya Görme Engelliler araba ile hız rekorunu 315 km. ile kırdı. CPS ile ölçülen 303 km. ile Guinness Rekorlar Kitabı'na girdi.

GÖRME ENGELLİ BİREY

Görme engelli kişi görme yetersizliğinden çok ağır derecede etkilenen görsel duyu ile alması gereken uyarıcılardan yoksun kalan kişidir.

Özel eğitim hizmetleri yönetmeliğinde görme engelliğinin tanımı şöyledir: Görme engelli, bütün düzeltmelere rağmen iki gözle görmesi 1/10 dan aşağı olan, eğitim öğretim çalışmalarında görme gücünden yararlanması mümkün olmayandır şeklinde tanımlanmaktadır. Az gören; bütün düzeltmelere rağmen iki gözle görmesi 1/10 ile 3/10 arasında olan ve özel bir takım araç ve yöntemler kullanmadan eğitim öğretim çalışmalarında görme gücünden yararlanması mümkün olmayanlardır şeklinde tanımlanmaktadır.

GÖRME ENGELLİ OLAN ÇOCUKLARIN ÖZELLİKLERİ

& İnsanların dış dünyadan aldıkları bilgilerin %85' ini görme kanalıyla aldığı tahmin edilmektedir. Ancak bu, görme yetersizliği olan çocukların görenlerden %85 daha az bilgi alacağı anlamın gelmez. Görme engelli çocukların diğer duyu organlarını da bilgi edinme amacıyla kullanacağı anlamına gelir.

& Kavramsal gelişimleri, normal çocuklara oranla daha geridir. Özellikle soyut kavramlarda başarı düşüktür. Bunun nedeni ise uygun öğrenme yaşantılarının olmayışıdır.

& Tutma, bırakma, yemek yeme, giyinme benzeri bir çok motor beceri yetişkinlerin gözlenip taklit edinmesi sonucu öğrenilir. Görme yetersizliğinden etkilenen çocuklar yetişkinleri gözleyip, taklit etmede güçlük yaşamaktadırlar.

& Görme engelli çocuklarda engelinden dolayı el-göz koordinasyonu yoktur. Eğitimlerinde ağırlıklı olarak kulak el işbirliğini geliştirmeye çalışmalıdır.

& Konuşmaya yeni başlayan görme engelli çocukların konuşmalarında ekolali (sözcüklerin anlamsız şekilde tekrarı) denen bir özellik gözlenir. Bunun nedeni çocuğu iletişim anlamı taşımayan dil yaşantılarına maruz kalmasıdır. Ortada işitsel girdi var ancak anlamlı işitsel girdi olmadığı için anlamsız sözcük tekrarları yapmaktadırlar.

& Sosyal faaliyetlere ilgilidirler.

& Bağımsız hareket edebilme becerileri sınırlıdır.

GÖRME YETERSİZLİĞİ OLAN ÇOCUKLARIN KAYNAŞTIRMA YOLUYLA EĞİTİMİ VE SINIF ÖĞRETMENİNE ÖNERİLER

&Görme engelli olan çocuklara, yazılı yoklamalarda soru ve cevaplarını kabartma yazı ile yazmalarına ve yazılı yoklamalarda ek süre kullanmalarına müsaade edilecek; kabartma olarak verilen cevaplar, imtihandan hemen sonra öğretmenin öğrenciye okutturmasıyla değerlendirilebilecektir.

&Az gören öğrenci tahtayı rahatça görebileceği bir yere oturmalıdır.

&Az gören öğrenciler okudukları materyali daha iyi görebilmek için gözlerine yaklaştırmak isteyebilirler. Burada dikkat edilecek en önemli konu, başın sayfa üzerine eğilmesi değil sayfanın göze yaklaştırılmasıdır.

&Ders kitaplarının sayfa düzeni, öğrenci için görsel karışıklık yaratacak biçimde olabilir. Bu durumlarda öğrencinin çalıştığı kısımlar dışındaki kısımların bir kağıtla kapatılması yoluna gidilebilir.

&Öğrenciye kitap okurken zaman tanımak gerekir.

&Öğretmen tahtaya yazı yazarken yazdıklarını sesli olarak tekrarlaması az gören öğrenci için fayda sağlayacaktır.

& Sınıfta eğer öğretmen görsel birtakım materyaller kullanıyorsa görme problemi olan öğrencinin yakından bakmasını sağlamalıdır.

&Sınıf içinde öğrencinin tahtaya ve kapıya giderken takılabileceği birtakım engeller bulunmamalıdır.

&Sınıfta herhangi bir değişiklik yapıldı ise bu öğrenciye söylenmelidir.

&Sınıftaki gören çocuklar zaman zaman görme yetersizliği olan çocuğa rehberlik yapabilir.

&Sınıftaki gören çocuklar görme yetersizliği olan çocuklara not tutarak ya da not tutarken karbon kağıdı kullanarak yardımcı olabilirler.